

TILSYNS- RAPPORT

Avslag på søknad om akkreditering av fagskoleutdanning

Reiselivsledelse og entreprenørskap ved
Fagskolen Rogaland

2022

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten på norske utdanninger og institusjoner
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker rundt 900 eksterne eksperter i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	FAGSKOLEN ROGALAND STUDIESTED STAVANGER, organisasjonsnummer 974 624 583
Fagskoleutdanningens navn	Reiselivsledelse og entreprenørskap
Utdanningsform	Nettbasert
Sakkyndige	Olga Gjerald, Knut Wien, Tom A. Østensen
Dato for vedtak	17.01.2022
NOKUTs saksnummer	21/08463

© NOKUT Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal NOKUT oppgis som kilde.

Hva søknaden gjelder

Fagskolen Rogaland studiested Stavanger søkte NOKUT til søknadsfristen 15. september 2021 om akkreditering av *Reiselivsledelse og entreprenørskap* som fagskoleutdanning.

Utdanningen er

- 60 studiepoeng
- nettbasert

Innhold

Hva søknaden gjelder	3
1 Vedtak.....	5
2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning.....	7
2.1 Utdanningens navn	7
2.2 Utdanningens faginnhold og struktur.....	8
2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet.....	10
2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse.....	12
2.5 Omfang og nivå.....	14
2.6 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler	15
2.7 Opptakskrav	15
2.8 Politiattest.....	17
2.9 Skikkethetsvurdering	18
2.10 Fagmiljø og sensorer	19
Vedlegg 1: Læringsutbyttebeskrivelser	27
Vedlegg 2: Sakkyndige.....	29

1 Vedtak

De faglige kravene for akkreditering av *Reiselivsledelse og entreprenørskap*, 60 studiepoeng nettbasert undervisning ved Fagskolen Rogaland er ikke oppfylt. NOKUT akkrediterer derfor ikke utdanningen.

Følgende krav er ikke oppfylt:

- Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a (utdanningens navn)
- Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b (faginnhold og struktur)
- Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt (overordnet læringsutbyttebeskrivelse)

I kapittel 2 har vi begrunnet vedtaket.

Vi har fattet vedtaket med hjemmel i

- lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5
- forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) § 47

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok til søknadsfristen 15. september 2021.

Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet. Det dere kan klage på er

- saksbehandlingsfeil, altså at NOKUT ikke har gjennomført saksbehandlingsprosessen på lovlig måte
- rettsanvendelsesfeil, altså at NOKUT har brukt feil del av regelverket, eller brukt regelverket feil
- feil faktum, altså at NOKUT har lagt til grunn feil faktagrunnlag for vår vurdering
- maktmisbruk
- urettmessig forskjellsbehandling

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til Klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT – fagskoleutdanning. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak – § 28
- Klagefrist – § 29

- Innholdet i klagen og hvem den skal rettes til – § 32
- Klageinstans – §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig – § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken – § 18

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning

I gjennomgangen av kravene fører vi først opp kravet som dokumentasjonen er vurdert opp mot under hver overskrift, og deretter NOKUTs vurdering.

2.1 Utdanningens navn

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a:

«Utdanningen skal ha et dekkende navn.»

Kravet er at utdanningen skal ha et «dekkende navn». Ordlyden i «dekkende navn» tilsier at navnet skal signalisere hvilken kompetanse studentene har etter å ha gjennomført utdanningen, og at navnet ikke kan være så overordnet at det ikke er tydelig hva som ligger i utdanningen.

Utdanningens navn må gi mening for potensielle studenter, arbeidsgivere og samfunnet ellers. Navnet skal imidlertid ikke i seg selv si noe om utdanningens nivå eller lengde, og skal dermed ikke inneholde ordet «fagskoleutdanning» eller henvise til antall studiepoeng utdanningen er på.

Kravet til utdanningens navn må ses i sammenheng med krav til utdanningens læringsutbytte i den forstand at navnet skal speile utdanningens læringsutbytte. For at kravet skal anses oppfylt må derfor utdanningens navn være så presist at det ikke forveksles med andre utdanninger som har et annet nivå eller læringsutbytte. I dette ligger at navnet må skille seg fra navn på eksisterende utdanninger som ligger på et annet nivå i NKR, og navn på andre fagskoleutdanninger som er vesentlig lengre eller kortere.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningen ikke har et dekkende navn, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden navnet *Reiselivsledelse og entreprenørskap*. I søknadsskjemaet skriver dere at utdanningen er ment å dekke et behov i reiselivsbransjen, og er lagt opp som et nettstudium på deltid, for å kunne nå ut til så mange som mulig innenfor bransjen. Dere skriver at det er mange personer med fagbrev innenfor salg- og service, og med erfaring innen reiseliv. Mange av disse oppretter sine egne bedrifter, og det er stor bredde i hvilke områder disse bedriftene dekker. Sentralt i studiet er emner innen entreprenørskap og destinasjonsutvikling, økonomi, organisasjon, ledelse, kommunikasjon og markedsføring. Meningen er at studentene skal kunne utvikle egne forretningsideer, eller videreutvikle prosjekter som de allerede har.

Vurdering

Vår vurdering er at utdanningens navn, *Reiselivsledelse og entreprenørskap*, stort sett reflekterer utdanningens innhold, slik det kommer frem av emneoppbyggingen. Det er nærliggende å legge til grunn at navnet vil gi mening, men likevel mener vi at navnet ikke gir et tilstrekkelig presist inntrykk av hvilken kompetanse studentene vil ha etter gjennomført utdanning. Navnet på utdanningen kan virke misvisende ettersom reiselivsledelse er et veletablert fagfelt i Norge, på bachelornivå. Navnet kan gi inntrykk av at det er en høyere utdanningsgrad enn det er, ettersom navnet er etablert på bachelorgrad. Vår vurdering er at navnet dermed ikke er dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Et dekkende navn for utdanningen vil for eksempel være «Entreprenørskap i reiseliv» eller «Reiselivsentreprenørskap». Det er hensiktsmessig å spisse utdanningen mot nettopp entreprenørskap i reiselivet.

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.2 Utdanningens faginnhold og struktur

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b:

«Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.»

Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er «egnet» til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. En alminnelig språklig forståelse av «egnet» tilsier at utdanningen skal ha et innhold og må være organisert på en måte som gjør det mulig for studentene å oppnå utdanningens læringsutbytte.

Sentralt for dette kravet er utdanningens emner og sammenhengen mellom dem. Emnene og temaene som er relevante for å nå læringsutbyttet må være dekket av faginnholdet i utdanningen. De fleste utdanninger er delt opp i emner. Emnene skal til sammen bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås. Hvert emnes innhold og omfang, og sammenhengen mellom emnene, må være fastsatt i studieplanen.

For at kravet skal være oppfylt må faginnholdet verken være for snevert eller omfattende til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Videre kreves det at rekkefølgen og sammenhengen mellom emner og temaer er logisk, og støtter opp under den læringsprosessen studentene skal gjennomgå.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningens faginnhold og struktur ikke er egnet til at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen er ifølge søknaden delt opp i fire emner: Under hvert av emnene har dere listet opp hvilke temaer som inngår under hvert enkelt emne:

- Kommunikasjon og formidling (10 stp.)
 - Kommunikasjon
Kommunikasjon i arbeids- og samfunnsliv, språklige og grafiske virkemidler, mottakerorientering, digitale verktøy for skriftlig og muntlig kommunikasjon, informasjonsinnhenting og kildekritikk, fagterminologi, språk og kultur, muntlig kommunikasjon og studieteknikk.
 - Formidling
Formidling i salg, utarbeidelse av budskap, kanaler for formidling, presentasjon av faglige prosjekt, responsbehandling.
 - Digitale verktøy og sosiale medier
Tekstbehandlingsprogram, presentasjonsprogram, sosiale medier

- Ledelse, økonomi og markedsføring (10 stp.)
 - Økonomistyring
 - Aktuelt lovverk innenfor ledelse, økonomistyring og markedsføring, etikk, situasjonsanalyse og mål, bedriftsetablering, kostnads- og inntektforståelse, regnskapsforståelse og regnskapsanalyse, budsjettering, kalkyler og lønnsomhetsbetraktninger, investeringsanalyse
 - Organisasjon og ledelse
Personalledelse og personaladministrasjon, ledelsesteori, organisasjonsteori, organisasjonsutvikling og endringer, motivasjonsteori, psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø og bedriftskultur
 - Markedsføring
Visjon, strategi, mål, markedsplan, segmentering, kjøpsatferd, markedsføringsstrategi og konkurransemidler

- Destinasjonsutvikling (20 stp.)
 - Destinasjonsutvikling
Destinasjonsutvikling, visjon, strategi, mål
 - Vertskap
 - Vertskapsrollen, relasjonsbygging, kulturforståelse, HMS. Lover og forskrifter
 - Næringsutvikling og offentliges rolle
Næringsplaner, regionsplaner, offentlige organisasjoner i reiseliv, offentliges rolle i reiselivsutvikling, forhandlinger
 - Opplevelsesøkonomi
Kjennetegn ved vellykkede opplevelsesvirksomheter, forutsetninger for opplevelsesvirksomhet, opplevelsesdesign

- Bærekraftig virksomhet
Økonomisk bærekraft, sosial bærekraft, miljømessig bærekraft, lokal samfunnsutvikling
- Markedsføringskanaler
Sosiale medier, bransjeplattformer og distribusjonsnettverk
- Entreprenørskap i reiseliv (20 stp.)
 - Innovasjon
Innovasjonsteknikker og metoder, idéutvikling og kommersialisering
 - Produkt- og tjenesteutvikling
Ideutvikling, pilotprosjekt, brukerorientering, metoder for produkt og tjenesteutvikling
 - Entreprenørskap
Etablere og utvikle studentbedrift, forretningsmodeller, forretningside og forretningsplan
 - Digitale opplevelser
Digitale presentasjons- og opplevelsesverktøy

Emnene er oppgitt i denne rekkefølgen, og vi legger til grunn at det også er i denne rekkefølgen dere planlegger å tilby emnene.

Vurdering

Vår vurdering er at utdanningen har en logisk oppbygning, med mange relevante emner. Det er lagt opp til et innholdsrikt program hvor studentene skal lære svært mye i løpet av 60 studiepoeng. Utdanningsløpet bærer derfor preg av at det er for ambisiøst, og samtidig for generelt. Vi mener det ikke er sannsynlig at studentene vil greie å tilegne seg læringsutbyttet.

Vi mener også at emnet «Ledelse, økonomi og markedsføring» på 10 studiepoeng, er noe på siden av konteksten for utdanningen, slik det er lagt opp til nå. Med et stort faginnhold, som i tillegg retter seg mot to store fagfelt, blir dette faget til en viss grad kontekstløst og for generisk, slik det foreløpig er lagt opp. Vi anbefaler i stedet at dere fokuserer på reiselivsentreprenørskap.

Selv om mye av utdanningens innhold er godt gjennomtenkt, er det likevel for omfattende for en utdanning på 60 studiepoeng. Vi mener at dere bør kutte ned på det som er generisk, og heller fokusere på det som er spesielt for reiselivs-entreprenørskap.

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt:

«Fagskolen skal samarbeide med aktører i arbeidslivet for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt.»

Ordlyden i kravet viser til at utdanningen skal være yrkesrettet, og stiller krav til formålet med samarbeidet mellom fagskolen og aktører i arbeidslivet.

Kravet må tolkes i lys av fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning, som sier at fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Også i forarbeidene til fagskoleloven er det gitt uttrykk for at fagskoleutdanninger skal svare til behov i arbeidsmarkedet. Fagskoleutdanning skal dermed være en avsluttet og selvstendig utdanning med opplæring i spesifikke ferdigheter, som skal kunne tas i bruk for å løse konkrete oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. En del av vurderingstemaet er derfor om samarbeidspartnerne er relevante for å kunne sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet. En annen side av kravet er at fagskolen må ha planer om regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Det sentrale er at samarbeidet bidrar til at utdanningen er relevant for minst ett yrkesfelt. Det er ikke tilstrekkelig at enkeltpersoner i fagmiljøet har uformell kontakt med representanter for yrkesfeltet.

Samarbeidet med arbeidslivet bør handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at samarbeidet er tilstrekkelig for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadsskjemaet skriver dere at dere har etablert en referansegruppe som består av private og offentlige aktører innenfor reiselivsbransjen og arbeid med entreprenørskap i Rogaland. I gruppen er det for eksempel personer fra blant annet Kronen Gård Hotell, Ostehuset, Stiftelsen Preikestolen og Lysefjorden Utvikling AS, UiS, Hotellfagskolen, og Sandnes kommune. Dere oppgir at denne gruppen har gitt innspill og råd om innhold, gjennomføring og læringsformer i studiet, og at de vil fortsette å bistå med dette.

Videre skriver dere følgende om planer om fremtidig samarbeid om utdanningen:

«Fagskolen har allerede en referansegruppe for studiet *Administrasjonsledelse*. Vi vil fremover se om det bør dannes en felles referansegruppe for alle studier innen administrative og økonomiske studier. En felles gruppe vil i tillegg til å kunne vurdere det enkelte studiet, også kunne vurdere de ulike studienes innbyrdes sammenheng og slik bidra til å utvikle fagområdet.

Referansegruppene vil både bli konsultert individuelt og bli samlet som en gruppe minst årlig. Studiet [vil] bli evaluert jevnlig i tråd med skolens rutiner og referansegruppen [vil] ta del i vurdering av innsamlet informasjon fra studenter og andre, og på grunnlag av innspill anbefale endringer i studiet m.t.p. start og sluttkompetanse og studieløpet.»

Vurdering

Vår vurdering er at dere har samarbeidet med et bredt nok spekter av aktører fra reiselivsbransjen og entreprenørskap i utviklingen av denne utdanningen. Dere skriver at dere har dannet en referansegruppe hvor dere har inkludert syv navngitte samarbeidspartnere, både offentlige og private. Vi vurderer at de navngitte samarbeidspartnerne er fra aktuelle yrkesfelt, og at de vil kunne bidra til at sikre at læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet. Det er også med på å sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet.

Vi vurderer at dere har en egen referansegruppe for denne utdanningen, og at dere planlegger å fortsette det fremtidige samarbeidet med samarbeidsaktørene i yrkeslivet. Det går også fram at samarbeidet skal gjelde utdanningen: referansegruppa skal delta i gjennomgangen av blant annet studentevalueringer og kunne anbefale endringer i studiet. Dere viser at dere både har samarbeidet om utviklingen av studiet, og at dere har planer om regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet i fremtiden.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning:

«Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.»

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt:

«Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket.»

Bestemmelsene stiller krav om hvordan læringsutbyttet skal beskrives, og på hvilket nivå kvalifikasjonene skal være. En læringsutbyttebeskrivelse skal beskrive hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre som resultat av læringsprosessen som skjer gjennom utdanningen, jf. forskrift om NKR og EQF (Det europeiske rammeverket for kvalifikasjoner) § 2 bokstav c.

Utdanningens læringsutbytte er styrende for mange andre sider av utdanningen. Det må være samsvar mellom det overordnede læringsutbyttet og utdanningens navn, omfang, nivå i NKR, faginnhold og struktur, opptakskrav og fagmiljø.

Læringsutbyttet skal være på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt første punktum. Det må derfor vurderes om læringsutbyttebeskrivelsen(e) er i tråd med NKR nivå 5.1 eller 5.2.

Kravet om utdanningens læringsutbytte, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt henger tett sammen med kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt om samarbeid med yrkesfeltet, og fagskolelovens krav om at utdanning må gi en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning. Det må derfor vurderes om kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket. Vurderingstemaet er om utdanningen gir en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, og om læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet.

Videre må læringsutbyttebeskrivelsen være så fagspesifikk at den gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen, og den kan ikke ligge for tett på de generelle formuleringene i NKR. Det må være mulig å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Hvis dere benytter karakterer som vurderingsuttrykk, må det være mulig å sette karakterer på studentene som speiler hvor godt de mestrer læringsutbyttet. Det må til slutt vurderes om studentene kan oppnå læringsutbyttet med grunnlag i startkompetansen de kommer inn med (utdanningens opptakskrav). Alle studenter som har fullført og bestått utdanningen, skal minimum ha oppnådd utdanningens overordnede læringsutbytte.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at det samlede læringsutbyttet ikke er i tråd med NKR, men kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadsskjemaet oppgir dere det overordnede læringsutbyttet for utdanningen. Læringsutbyttebeskrivelsene er delt inn i kunnskaper (tolv kulepunkt), ferdigheter (åtte kulepunkt), og generell kompetanse (fem kulepunkt).

Læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen er gjengitt i vedlegg 1.

Vurdering

Vår vurdering er at deres læringsutbyttebeskrivelser i utgangspunktet er i tråd med formuleringene i NKR på nivå 5.1. Læringsutbyttene er også formulert på en forståelig måte. Likevel mener vi at kravet ikke er oppfylt fordi læringsutbyttebeskrivelsen er for ambisiøs for en utdanning på nivå 5.1. Vi mener at studentene ikke vil kunne oppnå læringsutbyttet med et slikt faginnhold og struktur, i løpet av en utdanning på 60 studiepoeng på nivå 5.1. Det er altså ikke samsvar mellom læringsutbyttet og omfanget. Nedenfor går vi igjennom hvordan dette kommer til uttrykk innenfor de tre kategoriene læringsutbytter.

Kunnskaper: Det er særdeles mange punkter i denne kategorien. Vi vurderer at det er for ambisiøst å forvente at studentene skal kunne tilegne seg all denne kunnskapen i løpet av 60 studiepoeng.

Ferdigheter: Vi mener det er for mye å forvente at studenter skal kunne «planlegge og iverksette kampanjer og koordinere markedsføringsaktiviteter både for destinasjoner og reiselivsbedrifter» etter endt utdanning slik det fremgår i det nest siste kulepunktet. Man kan forvente at studentene kan klare dette for mindre destinasjoner, eller byer de kjenner godt selv, men ikke store byer på generelt grunnlag. En bedre formulering av LUB vil kunne være «kan bidra til», istedenfor «kan planlegge».

Generell kompetanse: Også her er det mange gode formuleringer, men til sammen blir det for bredt og ambisiøst. Kulepunktet «kan utveksle synspunkter og erfaringer med

andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av felles praksis», kan i praksis også plasseres under NKR-nivå 5.2.

Totalt sett vurderer vi at læringsutbyttet gir gode beskrivelser av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttet er høyst relevant for yrkesfeltet, men må skaleres ned, og tilpasses nivå 5.1.

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.5 Omfang og nivå

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning og andre avsnitt:

«Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid.»

«For å få akkreditert utdanninger på mindre enn et halvt års omfang må fagskolen fra før tilby minst én akkreditert fagskoleutdanning på 60 studiepoeng eller mer som det er uteksaminert kandidater fra minst to år.»

Fra fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning:

«Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.»

Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning. Fagskoleutdanningen skal imøtekomme behovet for kvalifisert arbeidskraft i samfunnet, jf. også fagskoleloven § 4 andre avsnitt. I noen tilfeller kan kompetansebehovet dekkes med kortere utdanninger. Det følger derfor av fagskolelovens § 4 a andre avsnitt at fagskoler kan tilby utdanninger av et mindre omfang enn et halvt år. Fagskolene har følgelig mulighet til å etablere kortere vitnemålgivende utdanninger, under forutsetning av at kravene til utdanningens kvalitet opprettholdes og at utdanningen ligger på nivå 5 i NKR.

Det følger av fagskoleloven § 4 a andre avsnitt at to krav må være oppfylt for at fagskolen skal få akkreditert en utdanning på mindre enn et halvt års omfang. For det første kreves det at fagskolen fra før må tilby minst én akkreditert fagskoleutdanning på 60 studiepoeng eller mer. Dette kravet skal sikre at fagskolene har en solid styringsordning, et reglement og system for kvalitetssikring. For det andre stilles det krav om at fagskolen må ha uteksaminert kandidater i minst to år. En akkreditering som ikke har ført til uteksaminerte studenter sier lite om fagskolens evne til å drive forsvarlig, fordi akkrediteringen gis basert på planer.

Det er videre et krav at utdanningens læringsutbytte er i samsvar med NKR, og at utdanningen ligger på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning.

NOKUT har adgang til å akkreditere utdanninger på opptil 180 studiepoeng, jf. fagskoleforskriften § 42 første avsnitt første setning. Vilkåret for å få behandlet søknad om utdanning på over 120 studiepoeng er at et slikt omfang er nødvendig ut fra internasjonale krav til yrkesutøvelse, særlige krav til sertifisering eller autorisasjon, eller særlige krav i lov- og regelverk, jf. fagskoleforskriften § 42 første avsnitt andre setning.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningens omfang og nivå er i samsvar med regelverket, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning og andre avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden et omfang på 60 studiepoeng, og ligger på nivå 5.1 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Vurdering

Vår vurdering er at læringsutbyttebeskrivelsene er i all hovedsak i tråd med NKR nivå 5.1. Utdanningen er på 60 studiepoeng, som er innenfor kravene til fagskoleutdannings omfang. Vi mener for øvrig at læringsutbyttet ikke er tilpasset omfanget, se vår vurdering av læringsutbyttebeskrivelsen i kapittel 2.4.

Samlet viser dette at kravet isolert sett er oppfylt.

2.6 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 47 fjerde avsnitt:

«NOKUT skal påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge.»

Kravet er bare relevant dersom det finnes internasjonale standarder, konvensjoner eller avtaler som har betydning for den aktuelle fagskoleutdanningen. Det må vurderes konkret hvorvidt det finnes et internasjonalt regelverk som er av betydning for den enkelte fagskoleutdanning.

Det som kreves er at fagskoleutdanningen er «i tråd med» det relevante internasjonale regelverket. En alminnelig språklig forståelse av «i tråd med» tilsier at det sentrale er at fagskoleutdanningen ikke har et innhold som strider mot eller ikke er i samsvar med det internasjonale regelverket. Det må derfor vurderes hvorvidt det er noe ved utdanningen som ikke er forenlig med en internasjonal avtale, konvensjon eller standard.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.7 Opptakskrav

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning:

«Kvalifisering for opptak

(1) Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse [...], eller tilsvarende realkompetanse.

(4) Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen.

(5) Styret selv kan i tillegg stille opptakskrav om fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanninger.»

Bestemmelsen stiller krav til hvilke opptakskrav fagskolen kan stille for utdanninger.

Fagskoleopptak er regulert i fagskoleloven § 16. Fagskoleforskriften § 7 presiserer fagskolelovens kvalifiseringskrav. Det er presisert i bestemmelsens første ledd at opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse. Innenfor disse rammene, er det fagskolene selv som bestemmer hvilke opptaksgrunnlag som gjelder for de utdanningene de tilbyr. Dette skal vedtas i forskrift, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt, men skal også stå i studieplanen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt. I studieplanen er opptakskravet gjerne presisert mer i detalj enn i forskriften.

Opptakskravet må oppgi hva som er det generelle opptakskravet til studiet, (det vil si for eksempel å oppgi de aktuelle fagbrevene som gir opptak). Videre må opptakskravet ses i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelser, innhold og omfang. Det må vurderes hvorvidt det er realistisk at studentene kan nå det overordnede læringsutbyttet innenfor det oppgitte omfanget (studiepoeng) for utdanningen med opptakskravet som er gitt.

Opptakskravet skal også inneholde bestemmelser om realkompetansevurdering i tråd med fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7. Realkompetanse er definert i fagskoleforskriften § 2 bokstav b som «dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikke-formell og uformell utdanning». Opptak på grunnlag av realkompetanse forutsetter følgelig en tilsvarende kompetanse.

I utgangspunktet er det kun søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret som kan tas opp på grunnlag av tilsvarende realkompetanse, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt første setning. Det kan imidlertid gis unntak fra alderskravet for kunstfaglige skoleutdanninger, jf. fagskoleforskriften § 8, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt.

Det følger av fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt at fagskolens styre kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen. Det ligger i «relevante» opptakskrav at det kreves at det spesielle opptakskravet har en viss relevans for den konkrete utdanningen. Med spesielle opptakskrav menes «krav om bestemte fag, fagbrev, svennebrev, karakterer, poeng, opptaksprøver, arbeidserfaringer, autorisasjoner, sertifiseringer eller andre yrkesgodkjenninger», jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt andre setning. Listen er uttømmende i den forstand at fagskolen ikke har anledning til å stille andre spesielle opptakskrav enn de som er listet opp. Dersom fagskolen har satt spesielle opptakskrav for utdanningen, må det komme tydelig frem hva som kreves av søkerne. Videre må fagskolen fastsette hvor stor vekt opptaksprøven skal tillegges dersom fagskoleutdanningen har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, jf. fagskoleforskriften § 18.

I henhold til fagskoleforskriften § 7 tredje avsnitt kan realkompetansevurdering ikke foretas for opptak til fagskoleutdanninger der fagskolen har stilt som spesielt opptakskrav at studenten har yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning med grunnlag i fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at opptakskravet er i samsvar med regelverket, jf. fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden følgende opptakskravet til utdanningen:

«Fagbrev/svennebrev eller vitnemål fra videregående opplæring innen restaurant og matfag; salg, service og reiseliv eller tilsvarende realkompetanse

Generelle bestemmelser for opptak finnes i Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen Rogaland kapittel to (<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2019-12-18-2022>). Realkompetanse vil bli vurdert opp mot kompetansemålene i Vg3 fagplaner for et av de aktuelle fagene for opptak vist til i avsnittet over.».

Vurdering

Vår vurdering er at fagbrevene restaurant og matfag og salg, service og reiseliv er relevante å bygge fagskoleutdanningen på. Fagskolen har også sikret at søkere med tilsvarende kompetanse kan tas opp til utdanningen på bakgrunn av realkompetanse.

Samlet sett viser dette at kravet er oppfylt.

2.8 Politiattest

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 27 første og andre avsnitt:

«I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal fagskolen kreve at studentene skal legge frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd.

Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak eller underveis i slike utdanninger.

Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning.»

Etter ordlyden oppstiller bestemmelsen en plikt for fagskolen til å kreve politiattest i visse situasjoner. Ordlydsforståelsen støttes av forarbeidene.

I vurderingen av om det skal kreves politiattest ved opptak, er det ikke nødvendig at studenten med sikkerhet vil komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven er det lagt til grunn at det er tilstrekkelig at det er en mulighet for at studenten, i forbindelse med praksisstudier eller klinisk undervisning, kan komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne

sted. Dersom utdanningen ikke har obligatorisk praksis eller klinisk undervisning, er det ikke adgang til å kreve politiattest ved opptak dersom det bare er en mulighet for at studenten velger praksisopplæring eller klinisk undervisning i femtiden. Fagskolene kan imidlertid kreve politiattest fra disse studentene dersom de senere i utdanningsløpet skal delta i praktisk eller klinisk undervisning hvor vedkommende vil kunne komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted.

Politiattest kan bare brukes dersom den bidrar til å øke tilliten til at mindreårige tas hånd om av skikkede personer, jf. politiregisterloven § 37 første avsnitt nr. 4. Det er i forarbeidene til fagskoleloven lagt til grunn at i utdanninger der en student kan komme i kontakt med utviklingshemmede eller andre sårbare grupper, vil vedkommende også kunne komme i kontakt med mindreårige.

I forarbeidene til fagskoleloven går det fram at man med «praksisstudier» legger Universitets- og høgskolerådets definisjon til grunn: studier som «kjennetegnes av at studenten for en tidsbestemt periode befinner seg i en situasjon hvor han eller hun skal arbeide omtrent som en yrkesutøver. Kravene til oppgaver, omfang og utførelse vil være ulike avhengig av hvor i studieløpet studenten befinner seg. Situasjonen er som oftest kjennetegnet av at praksisstudiene gjennomføres utenfor utdanningsinstitusjonens egen ramme, og at en fag-person på praksisstedet er veileder.»

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.9 Skikkethetsvurdering

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 27 første og andre avsnitt:

«Skikkethetsvurdering skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26. (...)»

Ved akkreditering av fagskoleutdanning skal det vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen.»

Fra fagskoleforskriften § 26:

«En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket.»

Det følger av fagskoleforskriften § 27 andre avsnitt at det skal vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanning ved akkreditering av fagskoleutdanning. Formålet med en skikkethetsvurdering er å avdekke om studentene har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket, jf. fagskoleforskriften § 26 første setning.

Skikkethetsvurderinger skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26, jf. § 27 første avsnitt første punktum. Det følger av § 26 andre setning at vurderingstemaet er om det er en fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare posisjoner.

I utdanninger der studentene er i kontakt med barn, unge eller voksne i sårbare posisjoner, og kan utsette deres liv, fysiske og/eller psykiske helse, rettigheter og sikkerhet for fare skal det dermed foretas skikkethetsvurderinger, jf. § 26, jf. § 27. Sårbare situasjoner kan foreligge der studenter har ansvar eller omsorg for et individ, og der det kan oppstå et tillitsforhold. Dette kan for eksempel være dersom studenter skal møte sårbare individer som en del av arbeidsoppgavene i praksis eller klinisk undervisning. Et annet eksempel er dersom studentene er avhengig av hverandre og sårbare i læringssituasjonen eller yrkesutførelsen, blant annet som kollegaer.

Dersom studenter kan utgjøre en slik fare må det foretas skikkethetsvurdering, jf. § 27 første avsnitt første setning. Det er fagskolens ansvar å legge utdanningene til rette for at vurderingen av om en student er skikket for yrket, kan foretas innenfor formatet på utdanningen. Læringsformene må dermed være egnet til å avdekke studentenes skikkethet.

Det er kun utdanninger definert i § 27, jf. § 26 som kan underlegges en egen skikkethetsvurdering.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.10 Fagmiljø og sensorer

2.10.1 Fagmiljøet som er tilknyttet utdanningen – størrelse og kravspesifikasjon

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og tredje avsnitt:

«Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring.»

«Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning.»

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som «de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet». Fagmiljøet kan bestå av fast ansatte, midlertidige ansatte og timelærere, og de ansatte kan være i heltids- eller deltidsstillinger.

Bestemmelsens første avsnitt første setning beskriver et overordnet krav om at fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til utdanningens innhold og egenart, og til hvor mange studenter som til enhver tid tar utdanningen. Videre stilles det konkrete krav til hva slags kompetanse personer i fagmiljøet skal ha. Det er ikke stilt noen absolutte krav til hvor mange personer som må være del av fagmiljøet. Det sentrale er at fagmiljøet må bestå av nok personer til at det er mulig å gjennomføre alle aktiviteter knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering med videre. Hvor mange personer som trengs, vil i stor grad avhenge av hvor mange studenter som tar utdanningen. Videre bør fagmiljøets størrelse være robust nok til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær eller liknende.

Kompetansekravene gjelder for det samlede fagmiljøet. Hvilken kompetanse som skal finnes i et konkret fagmiljø krever en konkret vurdering av blant annet den enkelte utdanningens faginnhold og undervisningsform. Fagmiljøet må ha rett faglig kompetanse til å kunne gjennomføre opplæring og vurdering i tråd med studieplanen. Utdanningsformen vil kunne påvirke hvilken kompetanse som er nødvendig i fagmiljøet. Også sammensetningen av studentene, og studentenes startkompetanse, vil kunne påvirke hva som kreves av fagmiljøet.

I tillegg til det overordnede kravet er det også et krav i bestemmelsens første avsnitt andre setning om at det finnes noen i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå, relevant utdanningsfaglig kompetanse, jf. § 1-2 bokstav b, og oppdatert relevant yrkeserfaring. Disse kravene er relative og må stå i forhold til utdanningens type og målgruppe.

Det følger av bestemmelsens tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Det som er gjennomgått ovenfor her er følgelig generelle minimumskrav. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke lokale krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at fagmiljøets størrelse og kompetanse står i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart, og at fagskolen har fastsatt egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og tredje avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I et vedlegg til søknaden har dere beskrevet hvilke krav dere stiller til fagmiljøet.

Dere skriver at fagmiljøet vil ha en basis i økonomisk/administrative område, og at «for en gruppe på 30 heltidsekvivalenter er det beregnet behov for ett helt årsverk faglærer».

Dere har stilt krav til at faglærerne skal ha: «økonomi, administrasjon, markedsføring og reiseliv på bachelornivå eller høyere», «formell pedagogisk kompetanse, dvs. PPU, lektorutdanning el. tilsvarende.», «digital kompetanse relevant for utdanningen, dvs. minimum intern opplæring i bruk aktuell undervisningsteknologi» og «vilje og medvirkning til å vedlikeholde og oppdatere sin yrkeserfaring», (og dere har eksemplifisert hvordan dette kan gjøres, for eksempel ved «Utplassering i hospiteringsordning av 3-5 dagers varighet ca. hvert 5. år»). Dere har i tillegg oppgitt noen tilleggskvalifikasjoner som er ønskelige, som «etter- eller videreutdanning innen nettpedagogikk».

Utdanningen skal ha utdanningsfaglig ansvarlig og faglig ansvarlig. Dere har oppgitt at dere stiller de samme kravene til faglig ansvarlig som til de øvrige faglærerne (eksempelvis utdanning innen økonomi, administrasjon, markedsføring og reiseliv på bachelornivå eller høyere), men med noen tilleggskrav. For utdanningsfaglig ansvarlig krever dere «minst 60 studiepoeng pedagogikk som kvalifiserer for arbeid i videregående skole, f.eks. PPU, lektorutdanning eller tilsvarende».

Videre skriver dere at «De ansatte har kompetanse på pedagogisk bruk av de digitale plattformene våre. Dette er læringsplattformen ItsLearning og samhandlingsapplikasjonen Microsoft TEAMS i tillegg til kontorstøtteapplikasjoner og presentasjonsverktøy i Microsoft O365- pakken. Videre har vi ressurspersoner på de ulike systemene, pedagogiske IKT- koordinatorene og pr i dag en lokal IKT- avdeling med 5 personer.»

Dere har oppgitt noen kompetansebehov for de enkelte emnene, men dette er oppgitt som temaer, eksempelvis slik: «Emne: 1 Kommunikasjon og formidling. Kompetanse: Kommunikasjon, formidling, reiseliv, interkulturell kommunikasjon».

Videre har dere lagt ved en oversikt over kompetansen til fagmiljøet som er planlagt inn i utdanningen. I tillegg til utdanningsfaglig ansvarlig har dere oppgitt seks personer som til sammen har høyere utdanning i blant annet nyskaping, økonomisk administrative fag, kvalitetsledelse, organisasjon og ledelse, bedriftsøkonomi, master i internasjonal hotell- og reiselivsledelse, bachelor i økonomi og historie, master i økonomisk samtidshistorie, PPU, med mer. Det framgår at alle faglærerne har «deltatt på [Fagskolen Rogaland sin] internopplæring i nettpedagogisk kompetanse og oppdatert yrkeserfaring 2021». Dere har også oppgitt at faglærere har erfaring fra ulike yrker som «innebar oppgaver som organisering, ledelse, service økonomistyring, kvalitetssikring, prosjektarbeid, endring og omstilling».

Vurdering

Størrelsen på fagmiljøet: Vår vurdering er at fagmiljøet består av nok personer til at det er mulig å gjennomføre nødvendige aktiviteter knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering med videre. Vi vurderer at fagmiljøets størrelse er robust nok til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær eller liknende.

Kravene dere stiller til fagmiljøets kompetanse: Vi vurderer at bachelor i økonomi, administrasjon, markedsføring og reiseliv, PPU, internopplæring i nettpedagogisk kompetanse og oppdatert yrkeserfaring er relevant kompetanse for utdanningen.

Kompetansen til det planlagte fagmiljøet: Vår vurdering er at utdanningen til personene i fagmiljøet er relevant for utdanningen og på et tilstrekkelig høyt nivå. Samlet sett finnes det personer i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå, oppdatert relevant yrkeserfaring og utdanningsfaglig kompetanse som er relevant for fagskolenivået og for gjennomføringsmåten.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.10.2 Den utdanningsfaglige ansvarlige

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav b:

«Utdanningen skal ha en utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring.»

Det stilles krav om at utdanningen må ha en utdanningsfaglig ansvarlig som har utdanningsfaglig utdanning og som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring. Kravet må ses i sammenheng med kravet i bestemmelsens første avsnitt om at noen i fagmiljøet skal ha «utdanningsfaglig kompetanse».

Kravet i § 2-3 annet avsnitt bokstav b er at den utdanningsfaglige ansvarlige har «utdanningsfaglig utdanning». Med utdanningsfaglig utdanning menes pedagogisk utdanning. Det forutsettes at det trengs utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring. Kravet er følgelig strengere enn hva som følger av definisjonen av «utdanningsfaglig kompetanse» i fagskoletilsynsforskriften § 1-2. Det er følgelig ikke tilstrekkelig med kun utdanningsfaglig kompetanse fra relevant undervisningsarbeid, eller lignende.

Det er tilstrekkelig at den utdanningsfaglige ansvarlige har en «generell» pedagogisk utdanning, og det kreves derfor ikke at personens utdanning er tilpasset undervisningsformen på den aktuelle utdanningen i form av stedbasert eller nettbasert utdanning. Det er tilstrekkelig at noen i fagmiljøet har kompetanse knyttet til undervisningsformen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt.

Én person kan fylle rollen som utdanningsfaglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å legge til rette for studentenes læring for alle utdanningene. Det kreves ikke at den utdanningsfaglige ansvarlige har undervisningsoppgaver i utdanningene hen er ansvarlig for, men det vil som regel være en fordel for fagskolen.

Det følger av bestemmelsens tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Det som er gjennomgått ovenfor her er følgelig generelle minimumskrav. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke lokale krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha, og det må komme fram av kravspesifikasjonen hvilke krav fagskolen setter til den som skal fylle rollen som utdanningsfaglig ansvarlig.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningen har en utdanningsfaglig ansvarlig med relevant utdanningsfaglig kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 annet avsnitt bokstav b.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I vedlegget med oversikt over fagmiljøet går det fram at den tiltenkte utdanningsfaglige ansvarlige har PPU (UiB/Handelshøyskolen i Bergen) i tillegg til annen høyere utdanning som hovedfagsgrad i økonomisk-administrative fag (Cand. Merc.), og studiepoeng i nyskaping, historie og kvalitetsledelse. Dere oppgir også at hen har relevant erfaring innenfor blant annet (prosjekt)ledelse, service, endring og omstilling, samt lærer, og leder for voksenopplæringen siden 2018, og frem til nå.

Videre stiller dere følgende kompetansekrav til den utdanningsfaglige ansvarlige: «Utdanningsfaglig ansvarlig skal ha minst 60 studiepoeng pedagogikk som kvalifiserer for arbeid i videregående skole, f.eks. PPU, lektorutdanning eller tilsvarende», og dere

skriver at «Erfaring med organisering og gjennomføring av opplæring for voksne er ønskelig.»

Dere oppgir at den utdanningsfaglige ansvarlige i utdanningen også har ansvar for utdanningen *Administrasjonsledelse*.

Vurdering

Vår vurdering er at personen som er oppført som utdanningsfaglig ansvarlig, oppfyller kravet om at den utdanningsfaglige ansvarlige skal ha relevant utdanningsfaglig utdanning. Dere oppgir at vedkommende har PPU på 60 stp., som også blir listet opp som et av kravene i kravspesifikasjonen deres. Vi vurderer at det kommer frem av kravspesifikasjonen at fagskolen har fastsatt egne krav til utdanningsfaglig ansvarlig, og at vedkommende som er tiltenkt rollen også oppfyller disse kravene.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.10.3 Den faglige ansvarlige

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a:

«Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglige ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen.»

Det stilles krav til at utdanningens faglige ansvarlige skal ha en bestemt utdanning, og utdanningen må være relevant for den aktuelle fagskoleutdanningen. Den som er ansatt i stillingen må både oppfylle kravet fagskolen har satt i kravspesifikasjonen og kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 annet avsnitt bokstav a.

Personen som har rollen som faglig ansvarlig skal være ansatt ved fagskolen i minst 50 prosent stilling på søknadstidspunktet. Sistnevnte er begrunnet i at fagskolens styre og ledelse skal ha arbeidsrettslig styring over den faglige ansvarlige. Den faglige ansvarlige må ha kompetanse til å hente inn og kvalitetssikre bidrag fra fagmiljøet og/eller samarbeidsaktørene, slik at hen kan sikre at utdanningen utvikles og gjennomføres på en måte som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

Én person kan fylle rollen som faglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å utføre oppgavene og ivareta ansvaret som følger med rollen for alle utdanningene.

Det følger av bestemmelsens tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Det som er gjennomgått ovenfor her er følgelig generelle minimumskrav. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke lokale krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha, og det må komme fram av kravspesifikasjonen hvilke krav fagskolen setter til den som skal fylle rollen som faglig ansvarlig.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningen har en faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen, at faglig ansvarlig har utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og at vedkommende er tilsatt i minimum 50 prosent stilling, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 annet avsnitt bokstav a.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadsskjemaet skriver dere at faglig ansvarlig ved skolen er ansatt i 100 prosent stilling, og er faglig ansvarlig kun for denne utdanningen.

I vedlegget «Fagmiljø tilknyttet utdanningen» opplyser dere at den faglig ansvarlige skal ha relevant faglig utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. Fagskolen Rogaland vil foretrekke kandidater som har utdanning innen økonomi, administrasjon, markedsføring og reiseliv på bachelornivå eller høyere og med formell pedagogisk utdanning.

Den faglig ansvarlige har følgende faglig kompetanse:

- Master i internasjonal hotell- og reiselivsledelse (UiS 2010)
- PPU (UiS 2010)
- Master of science in strategic tourist management (CERAM Sophia Antipolis European school of business 2006)

Vurdering

Vår vurdering er at dere har stilt egne krav til den faglig ansvarlige for utdanningen, og det er lagt ved i kravspesifikasjonen. Der krever dere at den faglige ansvarlige skal ha relevant faglig utdanning på minst samme nivå som det undervises i, innenfor det aktuelle fagområdet: økonomi, administrasjon, markedsføring og reiseliv. Vi vurderer at den faglig ansvarlige har relevant utdanning, og oppfyller dette kravet. Vedkommende er ansatt i 100 prosent stilling, og er kun ansvarlig for denne utdanningen. Vår vurdering er at kravet om at faglig ansvarlig skal være ansatt i minst 50 prosent, dermed er oppfylt.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.10.4 Sensorenes kompetanse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-5:

«Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen.»

Bestemmelsen stiller krav til hvilken kompetanse sensorene skal ha. Det sentrale er at sensorene har en kompetanse som gjør det mulig å vurdere hvorvidt studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen. Studentenes kunnskap, ferdigheter og kompetanse må bli prøvd på en

upartisk og faglig betryggende måte, og vurderingen skal sikre det faglige nivået ved den aktuelle utdanningen, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt. Det er ikke et krav at sensorene må være eksterne, men fagskoleloven krever enten en ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt siste punktum.

Hvilken kompetanse sensorene skal ha må vurderes opp mot de oppgavene sensoren skal ha. Det betyr at det kan være forskjell på om sensuren gjelder et enkeltemne eller utdanningen som helhet. For å kunne vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet må sensorene ha god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene. Sensoren må videre ha oppdatert fagkunnskap, og kunnskap og kompetanse om yrkesfeltet tilpasset det sensuroppdraget hen skal utføre.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at dere har sikret at sensorene har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-5.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadsskjemaet/kravspesifikasjonen skriver dere at sensorene har, eller skal ha følgende kompetanse:

«Formell kompetanse relevant for emnet som skal sensureres eller yrkeserfaring fra relevant område. Bachelor i økonomi, administrasjon, markedsføring og reiseliv eller yrkesfaglærerutdanning innen salg og service».

Videre skriver der at sensor er ikke oppnevnt, og vil bli innhentet fra samarbeidende fagskole eller tilsvarende.

Vurdering

Vår vurdering er at kravene dere stiller til sensorenes kompetanse er relevante og tilstrekkelige for å vurdere studentenes læringsutbytte.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.10.5 Praksisveiledernes kompetanse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-4:

«Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.»

Bestemmelsen oppstiller krav til de eksterne praksisveilederne. Kravet er bare relevant for utdanninger med praksis. Interne praksisveiledere er en del av fagskolens fagmiljø og dekkes av kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3.

Med «ekstern praksisveileder» forstås den veilederen studenten har på arbeidsplassen der studentene har sin praksis. Praksisveilederen skal kunne veilede studentene slik at de oppnår

læringsutbyttet for utdanningen. For å kunne oppnå dette formålet må praksisveilederen kjenne læringsutbyttebeskrivelsen for den konkrete utdanningen og praksisen. Videre skal praksisveilederen vurdere studentenes kompetanse, og må derfor ha kompetanse i å vurdere, kjenne fagskolens vurderingskriterier, og forstå karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

Vedlegg 1: Læringsutbyttebeskrivelser

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser hentet fra søknadsskjema

Kunnskap

- har kunnskap om den helhetlige produksjon og leveranse av reiselivsopplevelser, samt de prosesser- og strukturer som inngår i planlegging og gjennomføring av det helhetlige reiselivsproduktet
- har kunnskap om begreper og teorier som anvendes innenfor fagområdet reiseliv
- har kunnskap om bedrifts- og samfunnsøkonomi, forbrukeratferd, markedsorientering, samt organisasjon og ledelse, og deres anvendelse innen reiseliv
- har kunnskap om ulike former for distribusjon og kommunikasjon av reiselivsprodukter og -opplevelser har kunnskap om digital kommunikasjon, distribusjon og markedsføring av reiselivsprodukter
- har kunnskap om regelverk og lovverk som gjelder for fagområdet reiseliv og entreprenørskap, og om krav til kvalitet
- har kunnskap om næringen slik den er i dag, regionalt, nasjonalt og globalt, samt om ulike typer målgrupper og deres kulturelle forskjeller og likheter.
- ha kunnskap om aktørene innenfor det helhetlige reiselivsproduktet regionalt, nasjonalt og internasjonalt
- Kjenner til sentrale temaer innenfor produkt- og opplevelsesutvikling og destinasjonsutvikling.
- har kunnskap om oppgaver og utfordringer knyttet til destinasjonsutvikling, samarbeid og koordinering mellom de ulike aktørene på og utenfor destinasjonen
- kan oppdatere sin yrkeskunnskap innenfor reiselivs- og destinasjonsutvikling og kan anvende kunnskapen i praksis
- ha innsikt i egne utviklingsmuligheter innen reiselivsnæringen
- forstår betydningen av service, reiselivsnæringens bærekraft og reiselivsbransjens samfunnsmessige rolle

Ferdigheter

- kan anvende faglig kunnskap fra utviklingsarbeid på praktiske problemstillinger, entreprenørskap og destinasjonsutvikling
- kan anvende faglig kunnskap i planlegging og gjennomføring av virksomhet innen reiselivsområdet, inkludert økonomistyring, bærekraftig drift, HMS og utvikling av destinasjoner
- kan anvende interkulturell kompetanse og anvende kulturforståelse i forhold til ulike kundegrupper

- kan være med å bidra til å utvikle destinasjoner og etablere og drive egen virksomhet knyttet til reiseliv
- kan anvende verktøy, både digitale og andre, til å formidle et reiselivsprodukt
- kan innhente og anvende informasjon fra fagstoff, digitale medier og annet knyttet til reiseliv
- kan anvende faglige verktøy til å gjennomføre markedsundersøkelser
- kan planlegge og iverksette kampanjer og koordinere markedsføringsaktiviteter både for destinasjoner og reiselivsbedrifter
- Kan bidra til konseptutvikling av innovative og bærekraftige markeds- og reiselivsaktiviteter

Generell kompetanse

- har forståelse for viktige yrkesetiske problemstillinger; herunder ledelse, HMS, kommunikasjon, kultur og kundebehandling, opplevelsesutvikling, aktivitetsturisme og bærekraft i forhold til ivaretagelse av miljø, sosial utvikling og økonomisk verdiskaping
- kan tenke kritisk rundt egen etiske praksis knyttet til kildebruk, informasjonsbehandling, formidling og markedsføring til ulike målgrupper
- kan gjøre rede for reiselivsrelatert destinasjonsutvikling og entreprenørskap i lys av ulike brukeres og næringsaktørers behov
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av felles praksis
- Kan utvikle produkter og tjenester relevant for reiselivsnæringen og samarbeide med andre om dette

Vedlegg 2: Sakkyndige

NOKUT skal vurdere om søknaden oppfyller kravene til akkreditering av fagskoleutdanning.

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal avgi rapport med anbefalinger om vedtak til NOKUT, jf. fagskoleforskriften § 46. NOKUT har stilt krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

Til vurderingen av denne søknaden har NOKUT oppnevnt et sakkyndig panel med disse medlemmene:

- **Førsteamanuensis Olga Gjerald, Universitetet i Stavanger (panelleder)** Olga Gjerald er førsteamanuensis i serviceledelse ved Norsk hotellhøgskole, UiS. Hun avla sin ph.d. ved UiS i 2010 med avhandlingen «Basic assumptions of service employees: Influence on employee job outcomes». Gjerald har mastergrad i reiseliv fra Høgskolen i Finnmark, samt årsstudium I markedsføring fra Høgskolen i Harstad, i tillegg til en høyere utdanning innen pedagogikk og språkvitenskap fra Murmansk. Før Gjerald gikk over til academia, arbeidet hun i reise og hotellbransjen i en årrekke, som vert, guide, tolk, prosjektkoordinator og salgs og markedsansvarlig. Gjerald har erfaring som sakkyndig for NOKUT. Hun leder dette panelet.
- **Studentrepresentant, Tom Alexander Østensen, hovedstyremedlem i ONF** Tom Alexander Østensen er hovedstyremedlem i Organisasjonen for norske fagskolestudenter, ONF. Østensen har bakgrunn som møbelsnekker, og har studert *Bygg* ved Fagskolen i Hordaland (uteksaminert våren 2021). Østensen har mye erfaring med å jobbe for studentenes interesser gjennom velferdsarbeid og studentpolitikk i Vestland fylke.
- **CVO og co-funder, Knut Wien, Startup Norway** Wien har en bachelor i Business og produktutvikling, og en mastergrad i entreprenørskap fra NTNU. Han har lang erfaring med entreprenørskap, og har bred kompetanse som omfatter både prosjektledelse, ledelse på toppnivå, ledelse i ressurseffektiv verdiskapning og sirkulær næringsaktivitet og entreprenørskap. Wien har etter endt utdanning blant annet vært med på å starte nettsiden *classmate.no*, samt *Angel Challenge AS*, hvor han har arbeidet med gründere. I de senere årene har han vært med å bygge opp og drifte *Startup Norway*. Dette er en nettverks og læringsarena for entreprenører, hvor de kan arbeide og treffe andre gründere. *Startup Norway* samarbeider med blant annet *Innovasjon Norge*, *Telia*, *Smart Innovation Norway*, med flere andre.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til fagskolen som kan medføre inhabilitet, jf. forvaltningsloven § 6. De sakkyndige har erklært at de er habile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 fjerde avsnitt.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | NOKUT.NO